

[Landbrugsministeren.]

det ville være urimeligt, om de, der skal have lån efter denne lov, skulle vente på dem, fordi folketinget ikke havde kunnet gøre loven færdig. Jeg forstår altså ikke, at der kan være nogen som helst grund til undren over, at lovforslaget kommer nu.

Dernæst vil jeg gerne sige til det ærede medlem hr. Niels Eriksen, at jeg tror faktisk ikke, det ærede medlem inderst inde mener det, han sagde om, at vi skulle stile imod den bedste udnyttelse af teknikken og finde den brugsstørrelse, hvori den fandt sted. Når jeg siger, jeg ikke tror det, er det, fordi det er min bedste overbevisning, som jeg også tror det ærede medlem er enig i, at dér, hvor man bedst kan gøre det, og dér, hvor også den bedste forrentningsprocent er i landbruget i dag, er på gårde med over 1 000 tdr. land jord. Jeg kunne i og for sig fristes til at bede det ærede medlem om en udtalelse om, hvorvidt han virkelig mener det, han sagde om, at han ville stile bevidst imod denne brugsstørrelse. Jeg tror, at det ærede medlem i hvert fald kommer i strid med den organisation, i hvilken han indtil for nylig var en meget fremtrædende tillidsmand.

Hvad angår spørgsmålet, om vi skal stramme renten, og om vi skal kræve optagelse af private lån forud, vil jeg gerne sige, at det er noget af det, der sker i praksis med hensyn til tillægsjord, og det er selvfølgelig noget, vi kan drøfte. Jeg mener dog, at her er et af de områder, hvor vi bør vente, til landbokommissionen har afgivet betænkning og forslag som følge deraf foreligger til behandling. For hvis vi ønsker at fremme en udvikling i retning af større enheder, i retning af den sammenlægning, som bliver følgen, og den bygningsudvidelse, som bliver nødvendig, er det et spørgsmål, om vi så ikke netop, om jeg må bruge det udtryk, skal lokke med lidt bedre lånebetingelser end dem, der i øvrigt er gængse på lånemarkedet. Jeg tror ikke, vi får nogen stærk udvikling i gang, hvis vi ikke gør et eller andet i den retning, og det vil jeg advare imod at vi på en måde låser af for ved netop at sige, at dér skal vi op på dagens rente og dagens vilkår; kræver vi det også, når vi går til det andet, bliver det nemt en stillestående udvikling, simpelt hen af mangel på kapital.

Det ærede medlem hr. Niels Ravn fremfører på ny — jeg tror, han har gjort det før — at vi burde have fulgt daværende folketingsmand Tesdorpf's forslag i 1949 om nedsættelse af en landbokommission. Det kunne vi selvfølgelig have gjort; men hvorfor gjorde det ærede medlem hr. Niels Ravns egen regering — nu siger jeg hans egen; jeg håber ikke, jeg generer venstre, de var jo også med — hvorfor gjorde den det ikke? Den havde 3 år til at gøre det i. Jeg synes i alt fald ikke, det er en bebrejdelse, der kan falde tilbage på mig. Jeg er dog den første af dem, der har haft mulighed for det, der har nedsat en sådan kommission, men det udelukker ikke, at kommissionen godt kan handle hurtigt. Det forsøger vi at gøre, og selv om det nok ikke er det almindelige indtryk i offentligheden, vil jeg sige, at også jeg mener, at kommissionen på det område, vi drøfter her, landbrugsstrukturen, har arbejdet ret effektivt.

Til spørgsmålet om, hvornår der kommer betænkning, kan jeg sige, at jeg håber, den kommer meget snart. Nu er det jo ikke formanden alene, der bestemmer, hvornår en betænkning skal komme, i alt fald ikke hvis man skal tage et rimeligt hensyn til kommissionens medlemmer, hvad jeg agter at gøre, og derfor tør jeg ikke garantere for, at den kommer før jul. Jeg tør heller ikke i dag garantere for, at betænkningen vil blive enstemmig, således at der ud fra den umiddelbart kan udarbejdes lovforslag, som vi på forhånd kan regne med tager skyldige hensyn, som virkelig er fordomsfri; og fordomsfrihed behøver ikke at betyde, at man udelukkende skal tage hensyn til den ene part. Jeg tør altså ikke garantere for, at et forslag kan komme så hurtigt, at det kan være gennemført så betids, at vi kan sige: dette forslag kan vi afvente. Men nu går dette lovforslag jo i udvalg, kan jeg forstå, og jeg skal ikke skynde mere på udvalget end nødvendigt. Jeg vil dog gerne henstille, at man ikke sylter denne sag i udvalget for at vente på det andet forslag. Det mener jeg ikke er berettiget.

I øvrigt vil jeg gerne sige både til det ærede medlem hr. Niels Eriksen og til det ærede medlem hr. Niels Ravn, at de har jo hver for sig lov til at have en mening om disse ting, uden at de behøver at afvente